

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
w Warszawie

RWA-61-32/14/MSK

Warszawa, dn. 13 lipca 2015 r.

DECYZJA Nr RWA- 5/2015

I. Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 184) w zw. z art. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 945), stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po **uprawdopodobnieniu stosowania** przez Gminę Halinów – Zakład Komunalny w Halinowie **praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów**, polegających na:

- 1) naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 139), postanowień dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 2) stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uprawnia przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do rozwiązania umowy przy jednoczesnym braku określenia przesłanek rozwiązania

umowy, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

- 3) stosowaniu w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uprawnia dostawcę usług do rozwiązania umowy w wyniku naruszenia przez odbiorcę usług postanowień umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 4) stosowaniu w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, postanowienia, które wbrew dyspozycji § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886) przewiduje, że „w przypadku niesprawności wodomierza głównego ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe – na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza”, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i po zobowiązaniu się przez Gminę Halinów – Zakład Komunalny w Halinowie do zaniechania tych działań poprzez:

- a) wprowadzenie do obrotu konsumenckiego, w terminie 30 (trzydziestu) dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, nowo opracowanych wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, niezawierających naruszeń wskazanych w pkt I.1-4 sentencji decyzji;
- b) zmianę wszystkich pozostających w obrocie prawnym umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków, w terminie 9 (dziewięciu) miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, poprzez wysłanie do odbiorców usług propozycji zawarcia aneksów do ww. umów, usuwających naruszenia wskazane w pkt I.1-4 sentencji decyzji.

nakłada się na Gminę Halinów – Zakład Komunalny w Halinowie obowiązek wykonania powyższego zobowiązania w terminach wskazanych powyżej w pkt a i b.

II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 184) w zw. z art. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 945), stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na Gminę Halinów – Zakład Komunalny w Halinowie **obowiązek przekazania w terminie 10 (dziesięciu) miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji informacji o stopniu realizacji nałożonego zobowiązania** poprzez:

- a) przekazanie po dwa egzemplarze umów zawartych w oparciu o nowo opracowane wzorce umowne pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*;
- b) przekazanie dokumentów potwierdzających przekazanie odbiorcom usług propozycji zmiany dotychczasowych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez zawarcie aneksu do ww. umów.

III. Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) w zw. z art. 83 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 184) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

umarza się jako bezprzedmiotowe postępowanie prowadzone przeciwko Gminie Halinów – Zakład Komunalny w Halinowie pod zarzutem stosowania określonej w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 139), postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Warszawie (dalej również: Prezes Urzędu lub Prezes UOKiK) przeprowadził postępowanie wyjaśniające (znak: RWA-400-3/14/JZ), mające na celu m.in. wstępne ustalenie, czy w związku z wykonywaniem przez Gminę Halinów – Zakład Komunalny w Halinowie działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków nastąpiło

naruszenie przepisów uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. W toku postępowania Prezes UOKiK wezwał Gminę Halinów – Zakład Komunalny w Halinowie (dalej: Gmina, Gmina Halinów) do przekazania wszystkich wzorców umownych stosowanych w obrocie konsumenckim, na podstawie których Gmina świadczy usługi w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Analiza dokumentów i informacji zebranych w toku postępowania wyjaśniającego dała podstawę do przyjęcia, iż mogło nastąpić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 184), wobec czego wszczęcie postępowania w sprawie stosowania przez Gminę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów stało się konieczne i uzasadnione. W związku z tym, postanowieniem z dnia 30 grudnia 2014 r. Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez Gminę Halinów – Zakład Komunalny w Halinowie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

- 1) naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 139; dalej także: u.z.z.w.), postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r., poz. 184);
- 2) naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, postanowień dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 3) stosowaniu w umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uprawnia przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do

rozwiązania umowy przy jednoczesnym braku określenia przesłanek rozwiązania umowy, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;

- 4) stosowaniu w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, postanowienia, które wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 6 w zw. z art. 8 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków uprawnia dostawcę usług do rozwiązania umowy w wyniku naruszenia przez odbiorcę usług postanowień umowy, bez zachowania okresu wypowiedzenia, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 5) stosowaniu w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, postanowienia, które wbrew dyspozycji § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń na zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886; dalej także: Rozporządzenie taryfowe) przewiduje, że „w przypadku niesprawności wodomierza głównego ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe – na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza”, co może stanowić praktykę określoną w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2014 r. zaliczono w poczet dowodów w niniejszym postępowaniu wzorce umowne, przekazane przez Gminę Halinów pismem z dnia 21 lutego 2014 r. w toku postępowania wyjaśniającego o znaku: RWA-400-3/14/JZ.

Odpowiadając na zawiadomienie Prezesa Urzędu o wszczęciu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, Gmina Halinów pismem z dnia 16 stycznia 2015 r. ustosunkowała się do postawionych jej zarzutów, składając zobowiązanie do podjęcia działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanym jej naruszeniom. Pismem z dnia 26 lutego 2015 r. Gmina wskazała zmiany, jakie zamierza wprowadzić do treści kwestionowanych wzorców umów w celu dostosowania ich do obowiązujących przepisów prawa. Gmina zobowiązała się także do aneksowania pozostających w obrocie prawnym wadliwych umów, zawierających naruszenia kwestionowane przez Prezesa UOKiK. Pismem z dnia 20 kwietnia 2015 r. Gmina przekazała projekty nowo opracowanych wzorców umów oraz aneksy do już zawartych umów. Gmina wskazała także, iż w oparciu o dotychczas stosowane wzory umów obowiązuje 5 398 (słownie: pięć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt osiem) umów zawartych z odbiorcami usług. Gmina podniosła, iż mając na uwadze dużą liczbę pozostających w obrocie wadliwych umów oraz konieczność zapewnienia niezakłóconej bieżącej obsługi konsumentów zobowiązuje się

do aneksowania umów w terminie 9 miesięcy od dnia otrzymania decyzji oraz wprowadzenia nowych wzorców umów w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji.

Prezes Urzędu pismem z dnia 29 czerwca 2015 r. poinformował Gminę o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z materiałem zgromadzonym w aktach sprawy w siedzibie Delegatury UOKiK w Warszawie, a także o prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów przed wydaniem decyzji. Gmina nie skorzystała z przysługującego jej uprawnienia do zapoznania się z materiałem dowodowym.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił, co następuje:

Gmina Halinów świadczy na terenie gminy Halinów usługi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, realizując tym samym zadanie własne gminy, o którym mowa w art. 3 ust. 1 u.z.z.w. Przedmiotową działalność Gmina prowadzi za pośrednictwem samorządowego zakładu budżetowego Gminy, którym jest Zakład Komunalny w Halinowie. Gmina prowadzi ww. działalność w oparciu o regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Halinów przyjęty Uchwałą Nr XXII/201/08 Rady Miejskiej w Halinowie z dnia 24 października 2008 r. oraz w oparciu o taryfę dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Halinów przyjętą Uchwałą Nr XXXIII.297.2013 Rady Miejskiej w Halinowie z dnia 27 lutego 2013 r.

W odpowiedzi na wezwanie Prezesa UOKiK, pismem z dnia 21 lutego 2014 r. Gmina przekazała następujące wzorce umowne stosowane w obrocie konsumenckim:

- *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ... (dalej: Wzór I),*
- *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (dalej: Wzór II),*
- *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik) (dalej: Wzór III),*
- *Umowa o odprowadzanie ścieków nr ... (dalej: Wzór IV),*
- *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ... (dalej: Wzór V),*
- *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (dalej: Wzór VI),*
- *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik) (dalej: Wzór VII),*
- *Umowa o odprowadzanie ścieków nr ... (dalej: Wzór VIII).*

Gmina poinformowała jednocześnie, że na podstawie Wzorów I-IV zawierała umowy na czas nieokreślony z odbiorcami usług w okresie od 1 listopada 2009 r. do 3 września 2013 r. Gmina wskazała również, że zawarła:

- na podstawie Wzoru I – [...],
- na podstawie Wzoru II – [...],
- na podstawie Wzoru III – [...],

- na podstawie Wzoru IV –[..]umowy.

Z wyjaśnień Gminy wynika ponadto, że Wzory V-VIII stanowią nowo opracowane wzorce umowne, na podstawie których Gmina zawiera umowy z odbiorcami usług od 4 września 2013 r. Według stanu na dzień 18 lutego 2014 r. Gmina zawarła:

- na podstawie Wzoru V – [..],
- na podstawie Wzoru VI – [..],
- na podstawie Wzoru VII – [..],
- na podstawie Wzoru IV nie zawarła jeszcze żadnej umowy.

Analiza treści przekazanych przez Gminę Wzorów I-IV wykazała, że wzorce te:

- 1) nie zawierają postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 u.z.z.w.;
- 2) nie zawierają postanowień dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy;
- 3) zawierają postanowienie, zgodnie z którym *„w przypadku niesprawności wodomierza głównego ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 6 miesięcy przed stwierdzeniem niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe – na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy niesprawności wodomierza”* (§ 8 ust. 3 Wzorów I-III oraz § 8 ust. 4 Wzoru IV);
- 4) zawierają postanowienie, zgodnie z którym *„umowa może być rozwiązana przez każdą ze stron z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego”* (§ 11 ust. 2 lit. a Wzorów I-IV);
- 5) zawierają postanowienie, zgodnie z którym *„w razie naruszenia przez Przedsiębiorstwo lub Odbiorcę usług postanowień niniejszej umowy, strona może rozwiązać umowę bez zachowania okresu wypowiedzenia”* (§ 11 ust. 3 Wzorów I-IV).

Szczegółowa analiza Wzorów V-VIII wykazała natomiast, że wzorce te:

- 1) nie zawierają postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 u.z.z.z.w.;
- 2) nie zawierają postanowień dotyczących odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy;
- 3) zawierają postanowienie, zgodnie z którym *„umowa może być rozwiązana przez każdą ze stron z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego”*(§ 11 ust. 2 lit. a Wzorów V-VIII);
- 4) zawierają postanowienie, zgodnie z którym *„w razie naruszenia przez Przedsiębiorstwo lub Odbiorcę usług postanowień niniejszej umowy, strona może*

rozwiązać umowę bez zachowania okresu wypowiedzenia” (§ 11 ust. 3 Wzorów V-VIII).

W toku postępowania Gmina przekazała projekty nowo opracowanych wzorców umów pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, których analiza pozwoliła na następujące ustalenia:

- w nowo opracowanych wzorcach umów pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...* Gmina wprowadziła postanowienia określające odpowiedzialność przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy;
- w nowo opracowanych wzorcach pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...* Gmina wyeliminowała postanowienia o możliwości rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia;
- w nowo opracowanych wzorcach pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...* Gmina wprowadziła postanowienie określające konkretne przypadki, w których może rozwiązać umowę za wypowiedzeniem, ograniczając przesłanki wypowiedzenia do okoliczności wskazanych w art. 8 ust. 1 u.z.z.w.;
- § 8 ust. 4 wzorca pt. *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...* otrzymał brzmienie: „*W przypadku niesprawności urządzenia pomiarowego, ilość odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy, przed stwierdzeniem niesprawności urządzenia, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza*”;
- § 8 ust. 3 wzorca pt. *Umowa na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...* otrzymał brzmienie: „*W przypadku niesprawności urządzenia pomiarowego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy, przed stwierdzeniem niesprawności urządzenia, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza*”;
- § 8 ust. 3 wzorca pt. *Umowa na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...* otrzymał brzmienie: „*W przypadku niesprawności urządzenia pomiarowego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy, przed stwierdzeniem niesprawności urządzenia, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza*”.

Gmina zobowiązała się do wprowadzenia nowych wzorców umów w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji a także do aneksowania pozostających w obrocie prawnym wadliwych umów w terminie 9 miesięcy od dnia otrzymania decyzji.

Mając powyższe na uwadze Prezes UOKiK zważył, co następuje.

W toku postępowania, w dniu 18 stycznia 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 945). Z art. 3 wskazanej powyżej ustawy wynika, że do spraw, w których postępowanie wszczęto przed dniem wejścia w życie tej ustawy (to jest przed dniem 18 stycznia 2015 r.), stosuje się przepisy dotychczasowe, o ile przepisy art. 4, art. 7, art. 10 i art. 11 nie stanowią inaczej. W tym stanie rzeczy, mając na uwadze, że postępowanie w tej sprawie zostało wszczęte w dniu 30 grudnia 2014 r., podstawę rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu stanowią przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją.

Interes publiczny

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa UOKiK, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło, pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa UOKiK, rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą odbiorcami usług świadczonych przez Gminę. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa UOKiK działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Strona postępowania

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera legalną definicję przedsiębiorcy. Zgodnie z jej art. 4 pkt 1, pod pojęciem tym należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 584), jak również: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2 – na potrzeby przepisów dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Na tym tle uznać należy, iż zgodnie z rozszerzoną definicją przedsiębiorcy zawartą w art. 4 pkt 1a gmina jako osoba prawna posiada status przedsiębiorcy w zakresie, w jakim organizuje lub świadczy usługi o charakterze użyteczności publicznej. W przedmiotowej sprawie usługi powyższe polegają na prowadzeniu przez Gminę Halinów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzenia ścieków. Działalność ta jest przez Gminę prowadzona za pośrednictwem samorządowego zakładu budżetowego, którym jest Zakład Komunalny w Halinowie. Zatem, Gminie Halinów przysługuje status przedsiębiorcy w niniejszym postępowaniu.

Rozstrzygnięcie z pkt I sentencji decyzji: obowiązek wykonania zobowiązania

Przepis art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania – że przedsiębiorca stosuje praktykę, o której mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

W związku z powyższym, zastosowanie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w niniejszej sprawie wymaga:

- uprawdopodobnienia stosowania przez Gminę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
- złożenia przez Gminę zobowiązania do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanym jej naruszeniom oraz przyjęcie ww. zobowiązania przez Prezesa UOKiK.

Uprawdopodobnienie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Uprawdopodobnienie oznacza, że na korzyść strony postępowania odstąpiono od udowodnienia określonych faktów na rzecz uprawdopodobnienia, że stosuje on praktykę określoną w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Uprawdopodobnienia wymagają wszystkie przesłanki zakazu z art. 24 ust. 1 ww. ustawy łącznie.

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przez które – stosownie do definicji zawartej w ust. 2 tego przepisu – rozumie się godzące w zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działania przedsiębiorcy. Zbiorowe interesy konsumentów podlegają zatem ochronie przed wymierzonymi w nie naruszeniami, polegającymi na sprzecznych z prawem działaniach przedsiębiorców. Same przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie regulują konstrukcji bezprawności działań przedsiębiorcy. Działania te mogą okazać się bezprawne w razie ustalenia, że doszło do naruszenia przepisów innych ustaw, ale także zasad współżycia społecznego i dobrych obyczajów. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawy. Dla ustalenia

beprawności działania wystarczy ustalenie, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. (por. J. Szwaja [red.]: *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Komentarz*, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s. 117-118). Prezes Urzędu, oceniając zachowanie przedsiębiorcy pod kątem ewentualnego naruszenia przepisów zakazujących stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, musi stosować inne akty prawa powszechnie obowiązującego i na ich podstawie stwierdzić, czy działanie przedsiębiorcy było bezprawne. Zgodnie z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są: Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej są na obszarze działania organów, które je ustanowiły, akty prawa miejscowego.

Jak wyżej wspomniano, art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definiuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jako godzące w nie bezprawne zachowanie przedsiębiorcy, natomiast w ust. 2 tegoż przepisu znajduje się przykładowe wyliczenie zachowań przedsiębiorców uważanych za naruszające zbiorowe interesów konsumentów. W otwartym katalogu zakazanych praktyk ustawodawca umieścił stosowanie postanowień wzorów umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, naruszenie przez przedsiębiorcę obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek, mianowicie zaistnieć musi – po pierwsze – bezprawne działanie przedsiębiorcy, które – po drugie – narusza zbiorowe interesy konsumentów. Zbiorowy interes dotyczy nieokreślonego ogółu, a naruszenie zbiorowych interesów konsumentów może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku.

Mając na uwadze powyższe, dla uznania określonego zachowania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

- a) działanie to jest bezprawne;
- b) działanie to godzi w zbiorowy interes konsumentów.

Na tym tle, w przedmiotowej sprawie Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Uprawdopodobnienie bezprawności działania

Podstawą świadczenia usług w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków jest umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. W przypadku umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków minimalna treść stosunku umownego uregulowana została bezwzględnie wiążąco w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Ustawa ta w rozdziale 2 określa zasady zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Stosownie do art. 6 ust. 1 u.z.z.w. dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawartej pomiędzy

przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług. Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1-6 u.z.z.w. umowa taka powinna zawierać w szczególności postanowienia dotyczące:

- 1) ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych,
- 2) sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń,
- 3) praw i obowiązków stron umowy,
- 3a) warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług,
- 4) procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych,
- 5) ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków,
- 6) okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.

Ustawodawca wprowadził również zamknięty katalog przypadków, w których przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne. Zgodnie bowiem z art. 8 ust. 1 u.z.z.w. ww. uprawnienie przysługuje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu, jeżeli:

- 1) przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa;
- 2) odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej zapłaty;
- 3) jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego;
- 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.

Ponadto, warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków uregulowane zostały w Rozporządzeniu taryfowym. Zgodnie z jego § 18 ust. 1 w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego działania wodomierza głównego ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem działania niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza.

Pkt I.1 sentencji decyzji: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w.

Przedmiotem postawionego Gminie zarzutu jest naruszenie zbiorowych interesów konsumentów polegające na naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nieuregulowanie w umowach o zaopatrzenie w wodę i umowach o odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych stanowiących Wzór I-VIII – wbrew nakazowi sformułowanemu w art. 6 ust. 3

pkt 6 u.z.z.w. – odpowiedzialności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w. umowa powinna zawierać postanowienia dotyczące okresu jej obowiązywania oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia. O ile wśród postanowień wzorców umownych znajdują się regulacje dotyczące okresu obowiązywania umowy, tak pominięte zostały całkowicie kwestie ewentualnej odpowiedzialności Gminy w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania przez nią zobowiązań umownych.

W świetle ustawowego nakazu uregulowania w umowie odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, powyższe okoliczności wskazują na naruszenie przez Gminę art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w., co może stanowić, w ocenie Prezesa Urzędu, naruszenie obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Tym samym uprawdopodobnione zostało stosowanie przez Gminę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Pkt I.2 sentencji decyzji: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 6 Ustawy w zw. z art. 8 ust. 1 u.z.z.w.

Kolejny postawiony Gminie zarzut wynika z podejrzenia naruszania przez nią zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie w umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych Wzór I-VIII postanowienia, które może być sprzeczne z treścią art. 6 ust. 3 pkt 6 w związku z art. 8 ust. 1 u.z.z.w.

Gmina stosuje postanowienie o treści: „*umowa może być rozwiązana przez każdą ze stron z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego*” (§ 11 ust. 2 lit. a Wzórów I-VIII). Analiza ww. postanowienia wykazała, że nie określa ono przypadków, w jakich może dojść do rozwiązania umowy przez Gminę jako dostawcę usług. Omawiane postanowienie czyni zadość przepisom art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w. wyłącznie poprzez określenie trybu rozwiązania umowy, tj. wskazanie okresu wypowiedzenia. Nie zostały w nim natomiast wskazane przypadki, w jakich Gmina może skorzystać z przyznanego sobie uprawnienia do rozwiązania umowy. W tym miejscu należy wskazać na art. 8 ust. 1 u.z.z.w., zgodnie z którym przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jeżeli:

- 1) przyłącze wodociągowe lub kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa;
- 2) odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty;
- 3) jakość odprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego;
- 4) został stwierdzony nielegalny pobór wody, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.

Formułując powyższy przepis, ustawodawca ustanowił zamknięty katalog przypadków wstrzymania świadczenia usług dostawy wody lub odbioru ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Jednocześnie art. 8 ust. 1 u.z.z.w. zawiera zamknięty katalog okoliczności, które mogą stanowić podstawę wypowiedzenia umowy

odbiorcy usług. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest zatem uprawnione do wypowiedzenia umowy wyłącznie z przyczyn wskazanych w art. 8 ust. 1 u.z.z.w., jeżeli konsekwencją tej czynności byłoby odcięcie dostawy wody lub zamknięcie przyłącza kanalizacyjnego. Ograniczenie przez ustawodawcę warunków odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza do okoliczności wskazanych w art. 8 ust. 1 u.z.z.w. stanowi gwarancję trwałości umów zawieranych w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Tymczasem postanowienie stosowane przez Gminę, w ocenie Prezesa Urzędu, nie zapewnia konsumentowi pewności co do ciągłości świadczonych na jego rzecz usług wodociągowo-kanalizacyjnych, bowiem daje przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu możliwość rozwiązania umowy z dowolnej przyczyny. To zaś narusza przepis art. 6 ust. 3 pkt 6 w zw. z art. 8 ust. 1 u.z.z.w., który ogranicza prawo przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego jako mocniejszej strony stosunku prawnego do wypowiedzenia umowy wyłącznie z przyczyn wskazanych w art. 8 ust. 1 u.z.z.w.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie postanowienia uprawniającego dostawcę usług do rozwiązania umowy przy jednoczesnym braku określenia przesłanek rozwiązania tej umowy może być sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 6 z zw. z art. 8 ust. 1 u.z.z.w., co przesądzałoby o bezprawności działania Gminy. Tym samym uznać należy za uprawdopodobnione, że powyższe zachowanie Gminy jest działaniem bezprawnym.

Pkt I.3 sentencji decyzji: naruszenie art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w.

Następny postawiony Gminie zarzut wynika z podejrzenia naruszania przez nią zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie w umowach o zaopatrzenie w wodę i umowach o odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych stanowiących Wzór I-VIII postanowienia, które może być sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 6 ustawy w zw. z art. 8 ust. 1 u.z.z.w. z uwagi na fakt, że uprawnia Gminę jako dostawcę usług do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia oraz z innych przyczyn niż przewidziane w art. 8 ust. 1 u.z.z.w.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w. umowa powinna zawierać postanowienia dotyczące okresu jej obowiązywania oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia.

W odniesieniu do art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w., którego naruszenie zarzuca się Gminie w pkt 4 sentencji postanowienia, aktualne pozostają argumenty podniesione w uzasadnieniu do zarzutu z pkt 3 sentencji postanowienia. W świetle przedstawionej wcześniej argumentacji umowa powinna określać bowiem przypadki, w których może dojść do jej wypowiedzenia, a także okres jej wypowiedzenia rozumiany jako czas, który musi upłynąć od złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy do jej rozwiązania. Z uwagi na charakter rozpatrywanych usług, które należą do usług użyteczności publicznej, jak również cel ustawy, którym jest m.in. ochrona interesu odbiorców ww. usług, uznać należy, że zgodnie z wolą racjonalnego ustawodawcy przepis art. 6 ust. 3 pkt 6 *in fine* u.z.z.w. ogranicza prawo przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego jako mocniejszej strony stosunku prawnego do wypowiedzenia umowy w każdym czasie, nakazując określenie w umowie warunków jej wypowiedzenia. Warunkami wypowiedzenia są natomiast tryb i przesłanki wypowiedzenia. W świetle tej argumentacji umowa powinna określać przypadki, w których może dojść do jej

wypowiedzenia, a także okres jej wypowiedzenia rozumiany jako czas, który musi upłynąć od złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy do jej rozwiązania. Tylko bowiem wcześniejsze określenie w umowie przypadków skutkujących jej wypowiedzeniem przez dostawcę usług oraz trybu wypowiedzenia może zapewnić konsumentom minimum bezpieczeństwa w zakresie świadczenia omawianych usług użyteczności publicznej. Jednocześnie ograniczenie warunków odcięcia dostaw wody lub zamknięcia przyłącza do okoliczności wskazanych w art. 8 ust. 1 u.z.z.w. stanowi gwarancję trwałości umów zawieranych w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków.

Tymczasem zgodnie z postanowieniem zawartym w § 11 ust. 3 Wzorów I-VIII: *„w razie naruszenia przez Przedsiębiorstwo lub Odbiorcę usług postanowień niniejszej umowy, strona może rozwiązać umowę bez zachowania okresu wypowiedzenia”*.

Jak wynika z powołanego wyżej postanowienia, Gmina przyznaje sobie uprawnienie do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia, zaś podstawą do podjęcia takich działań przez Gminę może być naruszenie przez odbiorcę usług postanowień umowy, które wykracza poza przypadki przewidziane w art. 8 ust. 1 u.z.z.w. (art. 8 ust. 1 zawiera zamknięty katalog możliwości odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza, które mogą stanowić podstawę wypowiedzenia umowy odbiorcy usług).

Zdaniem Prezesa Urzędu, określanie w umowach zawieranych z konsumentami trybu rozwiązania umowy bez wypowiedzenia przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 6 u.z.z.w., gdyż pozwala Gminie rozwiązać umowę w sposób nagły. Ponadto, przesłanka „naruszenia przez Odbiorcę postanowień umowy” nie znajduje odzwierciedlenia w przepisach u.z.z.w. (art. 8 ust. 1 ustawy). Omawiane postanowienie nie zapewnia zatem konsumentowi pewności co do ciągłości świadczonych na jego rzecz usług wodociągowo-kanalizacyjnych.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Prezesa Urzędu, postanowienie uprawniające dostawcę usług do rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia w razie naruszenia przez odbiorcę usług postanowień umowy jest sprzeczne z art. 6 ust. 3 pkt 6 i art. 8 ust. 1 u.z.z.w., co może przesądzać o bezprawności działania Gminy. Tym samym uznać należy za uprawdopodobnione, że powyższe zachowanie Gminy jest działaniem bezprawnym.

Pkt I.4 sentencji decyzji: naruszenie § 18 ust. 1 Rozporządzenia taryfowego

Zastrzeżenia Prezesa Urzędu wzbudziło również postanowienie zawarte w § 8 pkt 3 wzorców umownych stanowiących Wzorów I-III oraz w § 8 ust. 4 Wzoru IV. Jego analiza doprowadziła do postawienia Gminie zarzutu naruszania zbiorowych interesów konsumentów poprzez stosowanie w umowach o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawieranych z konsumentami na podstawie ww. wzorców umownych postanowienia, które może być sprzeczne z § 18 ust. 1 Rozporządzenia taryfowego. Postanowienie to bowiem przewiduje, że w razie niesprawności wodomierza ilość pobranej wody ustala się na podstawie zużycia wody równego średniemu zużyciu w okresie ostatnich 6 miesięcy, poprzedzających bezpośrednio ujawnienie niesprawności działania wodomierza.

Tymczasem zgodnie z § 18 ust. 1 Rozporządzenia taryfowego, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowego działania wodomierza głównego ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy przed stwierdzeniem działania niesprawności wodomierza, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody

w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza.

W przedmiotowej sprawie rozwiązanie umowne przyjęte przez Gminę jest niewątpliwie mniej korzystne dla konsumentów niż to, które wynika z Rozporządzenia taryfowego. Takie działanie Gminy może naruszać dyspozycję § 18 ust. 1 Rozporządzenia taryfowego, co może świadczyć o bezprawności jej działania. Tym samym uznać należy za uprawdopodobnione, że powyższe zachowanie Gminy jest działaniem bezprawnym.

Uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

W celu uprawdopodobnienia stosowania przez Gminę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest w dalszej kolejności wykazanie, że zachowania te mogą godzić w interesy konsumentów jako zbiorowości.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów określa zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów konsumentów oraz reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, co wynika z treści art. 1 ust. 1 i 2 tej ustawy. Zbiorowy interes konsumentów oznacza interes dotyczący ogółu, a naruszenie tego interesu może mieć miejsce, gdy skutkami działań sprzecznych z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, tj. konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy. Do naruszenia zbiorowych interesów konsumentów konieczne jest, by działanie przedsiębiorcy zostało skierowane nie do konkretnego adresata, lecz do adresata, którego nie da się z góry oznaczyć indywidualnie. Wobec tego działanie to jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów (a nie jedynie wobec określonego konsumenta) i zagraża ono, przynajmniej potencjalnie, interesom każdego z członków zbiorowości konsumentów.

W ocenie Prezesa UOKiK, działania Gminy opisane w sentencji decyzji mogą naruszać interes konsumentów. Działania te polegają bowiem na zawieraniu z konsumentami umów, w których nie zamieszczono wszystkich informacji wymaganych na mocy przepisów u.z.z.w., jak również zawierających postanowienia pozostające w sprzeczności z u.z.z.w. oraz Rozporządzeniem taryfowym. W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw licznej grupy konsumentów – wszystkich konsumentów będących odbiorcami usług świadczonych przez Gminę Halinów, jak i potencjalnych zainteresowanych, którzy mogą zawrzeć z nią umowę. Działania te są zatem skierowane do z góry nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów. Tym samym kwestionowane przez Prezesa UOKiK działania Gminy mogą naruszać interes nieograniczonej liczby konsumentów, których nie sposób zindywidualizować. Oczywistym jest zatem, że bezprawne zachowania Gminy Halinów nie dotyczą interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy czy indywidualny, ani też grupy takich osób, lecz narusza ono uprawnienia szerokiego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku.

Powyższe wskazuje na prawdopodobieństwo naruszenia w przedmiotowej sprawie zbiorowego interesu konsumentów, przez który należy rozumieć prawo wszystkich

konsumentów do ukształtowania stosunków prawnych łączących ich z przedsiębiorcą zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, za uprawdopodobnione należy uznać, iż określone w sentencji decyzji działania Gminy Halinów wypełniają znamiona praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 1 oraz art. 24 ust. 2 i art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zobowiązanie Gminy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia zarzucanych jej naruszeniom

Jeżeli, stosownie do przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie przepisu art. 24 ww. ustawy, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia ww. naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

W toku postępowania Prezes UOKiK ustalił, iż wzorce umowne wykorzystywane przez Gminę przy zawieraniu z konsumentami umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zostały zmodyfikowane w ten sposób, iż nie naruszają już art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Nowo opracowane wzorce umowne spełniają bowiem wymagania określone w u.z.z.w. i nie zawierają postanowień o treści sprzecznej z przepisami tej ustawy i Rozporządzenia taryfowego. Szczegółowa analiza ww. wzorców wykazała, iż:

- w nowo opracowanych wzorcach umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...* Gmina wprowadziła postanowienia określające odpowiedzialność przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego za niedotrzymanie warunków umowy;
- w nowo opracowanych wzorcach pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...* Gmina wyeliminowała postanowienia dotyczące możliwości rozwiązania umowy bez zachowania okresu wypowiedzenia;
- w nowo opracowanych wzorcach pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...* wprowadzone zostało postanowienie określające konkretne przypadki, w których Gmina może rozwiązać umowę za wypowiedzeniem, ograniczające przesłanki wypowiedzenia do okoliczności wskazanych w art. 8 ust. 1 u.z.z.w.;
- postanowienie zawarte w § 8 ust. 4 wzorca pt. *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...* otrzymało brzmienie: „*W przypadku niesprawności urządzenia pomiarowego, ilość odprowadzonych ścieków ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy, przed stwierdzeniem niesprawności urządzenia, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza*”;

- postanowienie zawarte w § 8 ust. 3 wzorca pt. *Umowa na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...* otrzymało brzmienie: „*W przypadku niesprawności urządzenia pomiarowego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy, przed stwierdzeniem niesprawności urządzenia, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza*”;
- postanowienie zawarte w § 8 ust. 3 wzorca pt. *Umowa na zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...* otrzymało brzmienie: „*W przypadku niesprawności urządzenia pomiarowego, ilość pobranej wody ustala się na podstawie średniego zużycia wody w okresie 3 miesięcy, przed stwierdzeniem niesprawności urządzenia, a gdy nie jest to możliwe na podstawie średniego zużycia wody w analogicznym okresie roku ubiegłego lub iloczynu średniomiesięcznego zużycia wody w roku ubiegłym i liczby miesięcy nieprawidłowego działania wodomierza*”.

Jednocześnie Gmina Halinów zobowiązała się do podjęcia działań poprzez zmianę wszystkich pozostających w obrocie prawnym wadliwych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. Gmina zobowiązała się zmienić pozostające w obrocie wadliwe umowy poprzez wysłanie do odbiorców usług propozycji zawarcia aneksów do ww. umów, usuwających naruszenia kwestionowane przez Prezesa UOKiK w niniejszym postępowaniu.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Prezesa Urzędu, należy uznać, że przyjęte przez Gminę Halinów rozwiązania są równoznaczne z podjęciem działań zmierzających do zapobieżenia uprawdopodobnionym w toku niniejszego postępowania naruszeniom art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Z tego też względu, istnieje możliwość skorzystania z instrumentu prawnego przewidzianego art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zobowiązanie Gminy ma na celu wyeliminowanie z obrotu prawnego z udziałem konsumentów braków informacyjnych oraz postanowień naruszających przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

Stosownie do art. 28 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w decyzji Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań. Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu zobowiązał Gminę do wykonania złożonego przez nią zobowiązania, o którym mowa w ust. I.1-4 sentencji niniejszej decyzji, w terminach:

- a) 30 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji w odniesieniu do zobowiązania Gminy do wprowadzenia do obrotu konsumenckiego nowo opracowanych wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, niezawierających naruszeń wskazanych w pkt I.1-4 sentencji decyzji;
- b) 9 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji w odniesieniu do zobowiązania gminy do zmiany pozostających w obrocie prawnym umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez wysłanie do odbiorców usług propozycji zawarcia aneksów do ww. umów, usuwających naruszenia wskazane w pkt I.1-4 sentencji decyzji.

Wyznaczając powyższe terminy, Prezes Urzędu uwzględnił propozycję Gminy Halinów, biorąc pod uwagę możliwość przeprowadzenia przez Gminę czynności, do których

została zobowiązana w kontekście liczby dotychczas zawartych i pozostających w obrocie prawnym umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. W ocenie Prezesa Urzędu, wyznaczony termin jest wystarczający do wykonania nałożonego na Gminę Halinów zobowiązania w zakresie wprowadzenia nowych wzorców i wymiany wadliwych umów pozostających w obrocie prawnym.

Stąd też należało orzec jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Rozstrzygnięcie z pkt II sentencji decyzji: obowiązek złożenia sprawozdania o stopniu realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w decyzji Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Zgodnie z powołanym przepisem Gmina została zobowiązana do przekazania w terminie 10 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji informacji o stopniu realizacji zobowiązania nałożonego w punkcie I sentencji decyzji poprzez:

- a) przekazanie po dwa egzemplarze zawartych umów w oparciu o nowo opracowane wzorce umowne pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...* i *Umowa na odprowadzanie ścieków nr ...*;
- b) przekazanie dowodów potwierdzających przekazanie odbiorcom usług propozycji zmiany dotychczasowych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez zawarcie nowych umów w oparciu o aneks do umowy.

Stąd należało orzec jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Rozstrzygnięcie z pkt III sentencji decyzji: umorzenie postępowania

Zgodnie z art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.; dalej: k.p.a.), gdy postępowanie administracyjne z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. Umorzenie postępowania na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. jest obligatoryjne, co oznacza, iż ustalenie przesłanki bezprzedmiotowości postępowania stwarza obowiązek zakończenia postępowania w danej instancji przez jego umorzenie, ponieważ brak podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty. Dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy. Podkreślić przy tym należy, iż przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organami administracyjnymi. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2003 r. (sygn. akt III SA 2225/01) podniósł, że bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia.

W niniejszej sprawie Gminie został postawiony zarzut stosowania określonej w art. 24 ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na naruszeniu obowiązku udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niezamieszczanie w umowach zawieranych z konsumentami na podstawie wzorców umownych pt. *Umowa o zaopatrzenie w wodę nr ...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr...*, *Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków nr ... (podlicznik)* oraz *Umowa na odprowadzanie ścieków nr...*, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 u.z.z.w., postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 u.z.z.w.

Po przeprowadzeniu, w toku postępowania administracyjnego, dalszej analizy materiału dowodowego w sprawie oraz na skutek udzielonych przez Gminę wyjaśnień należy stwierdzić, iż opisane powyżej działanie Gminy nie narusza art. 6 ust. 3 pkt 5 u.z.z.w., a co za tym idzie, nie stanowi praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Dokonując oceny bezprawności w tym zakresie, Prezes Urzędu wziął pod uwagę wyjaśnienia Gminy zaprezentowane w toku postępowania. Prezes Urzędu podzielił stanowisko Gminy, zgodnie z którym postawiony jej zarzut jest niezasadny z uwagi na treść art. 16 ust. 3 u.z.z.w., zgodnie z którym nie mają obowiązku uzyskania zezwolenia gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące na obszarze własnej gminy działalność na zasadach określonych w ustawie. Zatem art. 16 ust. 3 u.z.z.w. uchyla obowiązek uzyskiwania zezwolenia w stosunku do gminnych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, o ile prowadzą działalność na obszarze własnej gminy. Zatem, w świetle wyjaśnień złożonych przez Gminę Halinów oraz wyników ponownej analizy przepisów nie można uznać, iż działanie Gminy narusza obowiązek udzielenia konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nieokreślenie, wbrew dyspozycji art. 6 ust. 3 pkt 5 u.z.z.w., postanowień dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków określonych w art. 18 u.z.z.w.

Z tego względu konieczne stało się umorzenie postępowania w tym zakresie w trybie art. 105 § 1 k.p.a. w zw. z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Stąd należało orzec jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy - Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r. (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie, które wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Dyrektor
Delegatury UOKiK w Warszawie
Dorota Grudzień-Barbachowska
/podpis/

Otrzymuje: